Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L, Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețul inserțiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 212. **Brașovŭ, Lunĭ, Marțĭ 27 Septemvre (9 Octomvrie)** **1888.**

Brașovŭ, 26 Septemvrie v.

Mare svonŭ a făcutŭ dincolo de Laita o enunciațiune a contelui Franciscŭ Thun cu ocasiunea desbaterei bugetului provincialŭ în dieta boemă.

Acésta enunciațiune este de importanță deosebită nu numai pentru raporturile partidelorŭ din Boemia, ci și pentru apretiarea efectului, ce l'a pututŭ avé visita împĕratului Germaniei asupra situațiunei interióre din Austria.

Deosebita distincțiune, cu care a întêmpinatŭ împĕratulŭ Wilhelm II la Viena pe primulŭ ministru ungurescŭ, dădŭ nascere faimei, că posițiunea ministeriului Taaffe ar fi fostŭ sdruncinată,

Aderenții politicei suprematiste germano-maghiare totdéuna s'au silitŭ a da alianței cu Germania o esplicare în favórea nisuințelorŭ lorŭ, pornindŭ dela naturala suposiția, că Germania nu póte vedé cu ochĭ bunĭ întărirea slavismului în Austria.

Enunciațiunea contelui Thun dovedesce însĕ, că cei mai puternicĭ factorĭ ai sistemului actualŭ în Austria, la tóte se gândescŭ, numai la aceea nu, că sĕ lucre pe voia suprematiștilorŭ germano-maghiarĭ.

Este în totŭ casulŭ fórte semnificativŭ că, pre când suita împĕratului Wilhelm se preumblă încă pe bulevardele Vienei, unŭ representantŭ de frunte alŭ aristocrației boeme cere în dieta țĕrii *încoronarea monarchului ca rege alŭ Boemiei.*

Foile centraliste germane mai lățiseră faima, că în clubulŭ marilorŭ proprietarĭ din Boemia s'a născutŭ o scisiune și că o parte dintre aristocrațĭ voiescŭ sĕ formeze o partidă a centrului.

Și acésta faimă a nimicit'o contele Thun, declarândŭ că clubulŭ marilorŭ proprietarĭ boemĭ este unitŭ, că elŭ urmăresce acum ca și mai nainte aceleașĭ scopurĭ, că combate principiile liberale, unde le întêlnesce, pentru că le crede periculóse binelui țĕrii și a statului; dér acestŭ clubŭ este pentru egala îndreptățire a popórĕlorŭ monarchiei, pentru că prin acésta nu numai că rĕmâne credinciosŭ principiilorŭ depuse în constituțiune, ci pentru că este și convinsŭ că popórele acestei monarchii numai atuncĭ potŭ fi fericite și se potŭ privì cu bucuriă ca părțĭ integrante ale acestei monarchii, când se va respecta acésta egală îndreptățire garantată lorŭ. Totŭ așa de positivŭ însĕ trebue sĕ combată conservatorii boemĭ tendințele estreme naționale.

Mai departe a esprimatŭ contele Thun părerea sa de rĕu, că partida Germanilorŭ centraliștĭ din Boemia nu ia parte la lucrările dietei și că încercările de împăcare ce s'au facutŭ n'au avutŭ nicĭ unŭ resultatŭ. Vina, ḑice el, este numai a Germanilorŭ. Clubulŭ conservativŭ alŭ centrului și alŭ marilorŭ proprietarĭ boemĭ a fostŭ totdéuna condusŭ de principii ale moderațiunei.

Mai departe combate Thun pretensiunea Germanilorŭ de a se aronda districtele după naționalitățĭ; precum și de-a se divisa în douĕ consiliulŭ superiorŭ de instrucțiune alŭ Boemiei și atacă pressa estremă a Cehilorŭ tinerĭ și pe învĕțătorii liberalĭ, carĭ, precum scim înscenaseră în timpulŭ din urmă o viuă agitațiune în contra preponderanței aristocrației boeme; apoi finesce cu esclamarea: „Dea ceriulŭ ca ungerea și încoronarea cu coróna s-lui Venceslav sĕ strîngă și mai tare legăturile, ce légă pe iubitulŭ Domnitorŭ cu poporulŭ sĕu credinciosŭ!“

Discursulŭ contelui Thun fù salutatŭ cu strigărĭ entusiastice de *„Slava!“* din partea partidei lui Rieger. Cehii tinerĭ suntŭ nemulțămițĭ cu elŭ, deși accențuéză nisce postulate cardinale naționale cehice; suntŭ nemulțămițĭ din causa amenințărilorŭ ce le conține și carĭ suntŭ îndreptate în contra liberalismului și denotă tendințe reacționare.

Germanii austriacĭ în fine nu suntŭ mulțumițĭ nicĭ cu una, nicĭ cu alta. „Timpulŭ“, — ḑice „N. fr. Presse“ — „a adusŭ multe, elŭ póte că va împlini și dorința contelui Thun, aducêndŭ încoronarea. *Sĕ așteptămŭ dér cu pațiență ca sĕ vedemŭ cum va prospera alianța germano-austriacă în umbra corónei lui Venceslav!“*

Alianța și ér alianța! Multe se mai pretindŭ în numele acestei aliințe! Nu-i destulŭ că ea a impusŭ popórelorŭ monarchiei sarcinele cele mai grele militare, dér se mai aștéptă ca sĕ le țină și în robiă politică! Cum se vede însĕ Boemii n'au poftă de a sacrifica acestei alianțe esistența lorŭ națională și drepturile țĕrii lorŭ.

Visita lui Wilhelm II în Viena.

Toasturile, ce le-au ținutŭ *cei doi împĕrațĭ* în palatulŭ imperialŭ din Viena, au avutŭ în Berlinŭ unŭ ecou puternicŭ, pe care „Nordd. Allg. Ztg.“ îlŭ îmbracă în haina mulțămirii. Și ḑiarulŭ cancelarului încă accentuéză cuvintele „de amiciția, ce nu se póte rupe“, pe carĭ le-a rostitŭ împĕratulŭ Wilhelm II, și ḑice, că ḑiua de 4 Octomvre este chizășia păcii. Pondulŭ celŭ mai mare îlŭ pune „Nord. deutsche Zeitung“ pe toastele, ce au sĕrbătoritŭ fraternitatea de arme a ambilorŭ aliațĭ. Cu privire la acele cuvinte din toastulŭ dintâiu alŭ împĕratului germanŭ, prin carĭ acesta mărturisea, că venirea lui în Viena are scopulŭ de-a împlini voința lăsată cu limbă de mórte a rĕposatului sĕu bunicŭ, după cum spune „Pol. Corr.“, s'ar fi esprimatŭ o persónă cu influință din jurulŭ lui Wilhelm II, că acelea trebue sĕ se priceapă astfelŭ, că tradițiunea despre întêlnirile personale dintre domnitorii împretinițĭ ai celorŭ douĕ imperii aliate, după cum s'au întêmplatŭ pe timpulŭ lui Wilhelmŭ I, sĕ rĕmână după ideile și părerile din ambele părțĭ totŭ astfelŭ și sub Wilhelm II. După cum spune aceeașĭ persónă, împĕratulŭ germanŭ este plinŭ de recunoscință pentru primirea căldurósă și intimă ce i s'a făcutŭ în Viena și mai departe ḑice, că

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2)

Tactulŭ pedagogicŭ.

In generalŭ *tactulŭ* la omŭ este aceea ce este *instinctulŭ* la animalŭ. In acestŭ înțelesŭ tactulŭ îlŭ derivămŭ dela *tactus* — pipăitŭ — ca finețĕ a sensului pipăitului, care nu este de a se confunda cu tactulŭ, ca mĕsură de timpŭ în musică. In vieța practică întrebuințămŭ fórte desŭ acestŭ terminŭ.

Ḑicemŭ spre es. omŭ cu multŭ tactŭ omului prudentŭ, care totdéuna e stăpânŭ pe situațiă, nu se precipită etc. Cutare are nasŭ finŭ, a mirositŭ că se petrec cutare séu cutare lucru etc. Prin tóte aceste espresiunĭ voimŭ sĕ arĕtămŭ o agerime órecare a minții, unŭ feliu de instinctŭ naturalŭ de a descoperì ceva și de a se putea acomoda în orĭ-ce situațiune. Tactulŭ în acestŭ sensŭ este unŭ feliu de *instinctŭ socialŭ* — ḑice Lindner — care manifestă în societate printr'o conduită naturală, neforțată, cuviinciósă și potrivită mediului în care ne aflămŭ. Esistă și unŭ *tactŭ moralŭ*, care constă în facultatea de a împăca cu ușurință deosebitele referințe din viéță cu legile eterne ale moralei.

Acestŭ instinctŭ moralŭ se menifestă fórte invederatŭ în acelŭ *Daimonion* a lui *Socrate*, în acea vóce internă, despre care elŭ ḑicea că-i vorbesce din internulŭ sĕu întocmai ca unŭ feliu de revalațiă divină, și cu ajutorulŭ căreia se orienta în orĭ și ce situațiă grea a vieței.

In arta pedagogică, ca în orĭ și ce altă artă, nu esistă regule, decâtŭ pentru casurile generale. Unde aceste regule nu ne mai potŭ călăuzì, unde încetéză generalulŭ și începe particularulŭ cu deosebirile sale, acolo începe tactulŭ pedagogicŭ.

Fórte multe mame posedŭ unŭ tactŭ mare pedagogicŭ fără ca sĕ cunóscă legĭ și principii pedagogice, și fără ca sĕ-șĭ pótă da socotéla pentru ce facŭ așa și nu alt-felŭ; acesta este unŭ adevĕratŭ instinctŭ pedagogicŭ, isvorîtŭ dintr'o psihologiă naturală.

Am ḑisŭ însĕ, că deși tactulŭ în generalŭ vorbindŭ, ér în specialŭ celŭ pedagogicŭ, este o însușire înăscută — o predisposițiă inerentă naturei individului, se póte însĕ și câștiga. Pentru noi acésta este de mai mare interesŭ. Sĕ vedemŭ cum;

Pedagogia generală cuprinde legile și principiile generalĭ de educațiune.

Psichologia ca sciința sa fundamentală arată calea, ér *Etica*, — scopulŭ educațiunei. Cunóscerea acestora este indispensabilă pentru fiăcare educatorŭ, însĕ o cunóscere aprofundată, încâtŭ suma de cunoscințe ce o va poseda din aceste sciințe sĕ i se prefacă în carne și sânge. In acestŭ casŭ va sci cu siguranță și fără întârḑiere sĕ alégă într'unŭ momentŭ datŭ celŭ mai eficace mijlocŭ de educațiune.

Insĕ orĭ și câtŭ de importantŭ ar fi studiulŭ psichologiei pentru cunóscerea naturei psichice a omului, singură teoriă psichologică nu e de ajunsŭ. Mai e de trebuință ca sĕ cunóscă bine natura copilului prin propria observațiune, și acésta nu numai între cei patru pĕrețĭ ai scólei, ci orĭ și unde îlŭ vomŭ puté urmări. Cu câtŭ îlŭ vomŭ cunósce mai bine, cu câtŭ vomŭ studia mai bine tóte deprinderile și aptitudinele sale, cu atâtŭ vomŭ fi mai sigurĭ în alegerea procedurei séu metodelorŭ, precum și a mijlócelorŭ educative ce vomŭ întrebuința față de elŭ; cu atâtŭ vomŭ avé mai multŭ tactŭ pedagogicŭ. Și nimicŭ nu este mai greu decâtŭ cunóscerea deplină a naturei omenescĭ, fiindŭ că fórte multe suntŭ causele ce contribue la producerea unui fenomenŭ psichicŭ: idei, simțĕminte, voințe, naturelŭ, temperamentŭ etc. etc., cu unŭ cuvêntŭ conținutulŭ consciinței momentane, ce nu este totŭ acelașŭ nu numai la doi séu mai mulțĭ indiviḑĭ, dér nicĭ la acelașŭ individŭ în deosebitele timpurĭ.

D-nulŭ Maiorescu ḑice*) relativŭ la nesuficiența legilorŭ psichologice pentru cunóscerea ómenilorŭ — *„că în scólă poțĭ învĕța sĕ cunoscĭ animalele, decă ai urmatŭ unŭ cursŭ bunŭ de zoologiă, și poțĭ învĕța sĕ cunoscĭ plantele și pietrele, decă ai avut parte de unŭ bunŭ profesorŭ de botanică și minerologiă, dér vai de ómenii carĭ arŭ vre sĕ cunóscă ómenii numai după unŭ cursŭ de psichologiă cum se predă în scólele și în cărțile, fiă și cele mai moderne“*. Prin urmare, observațiunea propriă și studiarea naturei copilului și în individualisarea educațiunei, suntŭ indispensabile.

Studiulŭ pedagogiei istorice érășĭ este folositorŭ pentru câștigarea tactului pedagogicŭ, pentru că ne introducemŭ órecum în atelierulŭ marilor maiestri pe terenulŭ pedagogiei, și facemŭ pasŭ cu pasŭ, alăturea cu dênșii, fiăcare esperiență ce ei au făcut'o, vedemŭ geneza fiăcărui principiu. De mare importanță este și observarea procedurei colegilorŭ noștri mai esperimentațĭ. A asista la o lecțiune metodică, însémnă mai multŭ, decâtŭ a ceti o sumă de regule

*) T. Maiorescu: Din Esperiență; Almanachulŭ Soc. Acad. „Român. Jună.“ Viena 1888.

împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ și împĕrătésa Elisabeta au sciutŭ sĕ dea ospitalitățiĭ lorŭ o splendóre ne mai obicĭnuită. Décă avemŭ în vedere, că împĕratulŭ Wilhelmŭ deja de multŭ timpŭ nu este streinŭ în curtea din Viena, și că elŭ a statŭ în legăturĭ de amicițiă cu principele de corónă Rudolf, putemŭ sĕ ne închipuimŭ icóna impresiunilorŭ călduróse, pe carĭ le duce din Viena.

*

Ca sĕ aibă și Ungurii o bucuriă, s'a decisŭ contele *Herbert Bismark* sĕ visiteze Peșta, însĕ numai ca omŭ privatŭ, nu ca persónă oficială. Firicirea de a avé ca óspe pe fiĭulŭ puternicului cancelarŭ n'a fostŭ pentru aceea mai puținŭ simțită de cătră ómenii situațiunei din capitala ungară. Contele Herbert Bismark a fostŭ încuartiratŭ la consululŭ generalŭ br. Plessen. Dlŭ Tisza a datŭ în onórea lui unŭ prândŭ, la care a învitatŭ pe toțĭ miniștrii ungurescĭ și pe comandantulŭ de corpŭ generalŭ conte Pejacsevich. S'a arangiatŭ și o vênătóre pentru distracția rarului óspe din Berlinŭ.

*

Din Peșta se telegrafézá diarului „N. fr. Presse", că politiciĭ ungurĭ de acolo se sĕmtŭ fórte măgulițĭ în urma multelorŭ *dovedĭ de grațiă* ce le-a datŭ împĕratulŭ germanŭ ministrului-președinte Tisza. S'a observatŭ, că d-lŭ Tisza a fostŭ preferitŭ altorŭ persóne de rangŭ egalŭ cu elŭ. O fóiă peștană a debutatŭ chiar cu scirea, că posiția contelui Taaffe este sdruncinată, dér raportorulŭ lui „N. fr. Presse" se grăbesce a o desminți. *Ordinulŭ vulturului negru*, ce l'a primitŭ Tisza dela *Wilhelmŭ II-lea* se consideră ca o dovadă specială de recunoscință pentru că Tisza a cultivatŭ în Ungaria ideea alianței cu Germania. Mameluciĭ au felicitatŭ pe ministru-președinte pentru acéstă distincțiune și se gândescŭ a-i face o deosebită ovațiune cu ocasiunea redeschiderei dietei, care sĕ fiă totodată o demonstrațiă pentru alianța cu Germania.

SCIRILE DILEI.

Diarele ungurescĭ aducŭ scirea, că Cur. reg. *a anulatŭ verdictulŭ juriuluĭ din Aradŭ*, adusŭ în causa procesului de pressă alŭ revistei „Romänische Revue", prin care d-lŭ Stefanŭ Albu fusese condamnatŭ la închisóre de statŭ de unŭ anŭ și 500 fl. amendă. Afacerea se va pertracta așa-déră din nou înaintea unei alte curțĭ cu jurațĭ, ce se va designa din partea ministrului ungurescŭ de justițiă.

***

Adunarea generală a societății de fondŭ teatrală română împreună cu festivitățile aranjate ce s'au ținutŭ în Lugoșŭ, au decursŭ conformŭ programei publicate. Ședințele adunărei, conduse și de astădată de d-lŭ vice-președinte Iosifŭ Vulcanŭ, s'au ținutŭ în sala cea mare de consultațiunĭ a comitatului Carașŭ-Severinŭ în presența unui publicŭ alesŭ. La ședința de deschidere au participatŭ și mai mulțĭ funcționarĭ mai înalțĭ comitatensĭ, precum fișpanulŭ Iakabffy, érà Ilustritatea Sa d-lŭ Episcopŭ gr.-cat. alŭ Lugoșului a asistatŭ la tóte ședințele și festivitățile cu o rară paciență și bunăvoință. Sâmbătă la deschidere precum și Duminecă a esecutatŭ corulŭ de bărbațĭ din Caransebeșŭ sub conducerea magistrului de corŭ Antonŭ Seques în biserica gr.-orientală liturgia d-luĭ G. Dima cu multă precesiune și artă. Concertulŭ și teatrulŭ au succesŭ peste tóte așteptările, ér la banchetulŭ de Duminecă, în otelulŭ „Corcordia", au asistatŭ peste 200 persóne. La 3 óre d. a. totŭ în aceeașĭ di întrecerea corurilorŭ în cântărĭ a fostŭ impunĕtóre și a storsŭ admirațiunea celorŭ apróape 3000 de ascultătorĭ. Corulŭ de bărbațĭ din Caransebeșŭ a deschisŭ, érà celŭ din Lugoșŭ a închisŭ întrecerile cântândŭ ambele hors concours (afară de concursŭ). Au participatŭ 12 corurĭ țĕrănescĭ din comunele: Belințŭ, Budințŭ, Costeiulŭ mare, Gruinŭ, Herendeșĭ, Ictarŭ, Paniova, Rachița, Satulŭ-micŭ, Silha, Susanovețŭ și din Chizetĕu. Premiulŭ I l'a adjudecatŭ juriulŭ corului micstŭ din Chizetĕu, alŭ II-lea celui din Costeiulŭ mare, ér alŭ III-lea celui din Silha. Séra a fostŭ la „Regele Ungariei" unŭ balŭ splendidŭ bine cercetatŭ. Adunarea generală proximă se va ține în orașulŭ Caransebeșŭ. Peste totŭ resultatulŭ acestorŭ festivitățĭ a doveditŭ — dice „Fóia Diecesană" — că în butulŭ tuturorŭ greutățilorŭ și nenumĕratelorŭ pedece noi totŭ progresămŭ și ținemŭ cu toțiĭ strînsŭ la ale nóstre.

***

Cetimŭ în „Fóia Diecesană" din Caransebeșŭ: Preasânțitulŭ episcopŭ diecesanŭ *Ionŭ Popasu* a plecatŭ cu trenulŭ de erĭ, Sâmbătă, prin Aradŭ la Sibiiu spre a participa la ședințele Consistoriului metropolitanŭ, ce se începŭ de mâne încolo, apoi la Congresulŭ naționalŭ bisericescŭ românŭ, a căruia deschidere va urma în Sâmbăta viitóre.

***

In nóptea de 28 spre 29 Septemvre a fostŭ spartŭ oficiulŭ de dare din *Giurgeu-St.-Miclăușŭ* furându-se 100 fl. avere a casierului. Făptuitorii, carĭ suntŭ urmărițĭ, n'au pututŭ lua banĭ de-ai erariului.

***

Br. Banffy și consorții au dispusŭ sĕ se facă studii preliminare technice pentru o *calc ferată care sĕ lege căile ferate ardelene cu cele galițiene.* Linia proiectată sĕ pornéscă dela stațiunea Betlénŭ (între Gherla și Bistrița) a căii ferate Clușiu-Deșiu din valea Someșului și folosindŭ trecĕtórele Carpațilorŭ sĕ trécă prin Ilva, Tesna, Dorna-Putna și Moldova în Bucovina până la stațiunea Câmpulungŭ a liniei Hatna-Câmpulungŭ.

***

Societatea „*Concordia Română*" din Bucurescĭ, alŭ căreia președinte este d. C. Troteanu, va deschide la 1 Februarie 1889, în localulŭ sĕu din Bucurescĭ, o expoșițiune națională de tóte productele industriale ale României și mai cu sémă din acele relative la obiectele destinate pentru locuință și îmbrăcăminte. După o expunere de o lună sĕu celŭ multŭ o lună și jumĕtate, obiectele ce se va crede mai demne de a figura la exposiția din Parisŭ, vorŭ fi trimise acolo prin intermediulŭ comitetului națională-română. — Amintimŭ totodată, că distinsa artistă română d-ra *Teodorini* încă a oferitŭ concursulŭ sĕu pentru acéstă operă națională. D-sa a prolungitŭ timpulŭ petrecerei sale în România pentru a da ultima representațiune, din alŭ căreia produsŭ va fi jumĕtate vĕrsatŭ în cassa comitetului naționalŭ.

***

Ministrulŭ francesŭ de esterne Floquet într'unŭ raportŭ alŭ sĕu cătră ministrulŭ președinte, avêndŭ în vedere *imigrările progresive* în Francia, a cerutŭ pentru controlarea străinilorŭ imigranțĭ organisarea unei poliții deosebite. Intr'una acesta Carnot a datŭ ordinŭ, ca toțĭ aceia, carĭ voescŭ sĕ se colonizeze în Francia, sĕ-șĭ dovedéscă cu documente judecătorescĭ starea și mijlócele de traiu. De sine se înțelege, că călĕtorii suntŭ scutițĭ de prescrierile acestui ordinŭ.

Șovinismulŭ în Biserică.

In conventulŭ districtualŭ alŭ bisericei luterane ungurescĭ din cerculŭ Baiei, ce s'a ținutŭ la începutulŭ lunei curente, s'a pusŭ în discuțiune și afacerea participărei la serbările din *Kiew.*

Szontagh Pal află, că participarea vre-unui membru alŭ bisericei luterane ungurescĭ la serbările din Kiew involvă în sine, atâtŭ din punctulŭ de vedere bisericescŭ, câtŭ și politicŭ, o „tradare declarată a statului maghiarŭ". Szontagh a aflatŭ din diare, că și din cerculŭ superintendenței cerculuĭ Baiei ar fi participatŭ unŭ preotŭ la acele serbărĭ. Cere sĕ fiă trasŭ la rĕspundere, eventualŭ cere pedepsirea lui.

Geduly Elek, delegatulŭ protopopiatului Nogradului, declară, că după câtŭ scie elŭ, a luatŭ parte la acele serbărĭ Paulŭ Mudrony și unŭ advocatŭ cu numele Hurban, care este și diaristŭ. Nicĭ unulŭ din aceștia nu este preotŭ. Aceia — dice Geduly — carĭ din sinulŭ bisericei evangelice au sburatŭ pe aripele agitațiunei naționalitățilorŭ între zidurile Kiewului, pentru ca acolo, aliându-se pe terenulŭ politicŭ și bisericescŭ cu dușmanii națiunei ungurescĭ, sĕ sĕrbătorĕscă împreună, aceia la totŭ casulŭ au comisŭ o crimă neiertată nu numai față cu biserica, ci și față cu patria și națiunea.

In conclusŭ adunarea condamnă pasulŭ celorŭ carĭ au luatŭ parte la serbările din Kiev și încredințézá înțelepciunei autoritățilorŭ superióre aflarea mijlócelorŭ potrivite, ce suntŭ a se aplica contra procederei acelora.

S'a pusŭ pe tapetŭ în urma acésta plângere a protopopiatului Zolyom. Preotulŭ Ambrosiu Kraus fusese adecă acusatŭ, că ar fi făcutŭ presiune asupra credincioșilorŭ sĕi cu ocasiunea unei alegerĭ de primarŭ și că ar fi făcutŭ și nesce declarațiunĭ panslaviste. In urma acésta judele de cercŭ din Breznobanya a prinsŭ pe preotulŭ cu gendarmii și l'a arestatŭ. Acestŭ bĕtrânŭ oreotŭ, care are 75 anĭ de etate, a fostŭ pusŭ în libertate numai după primirea unui ordinŭ mai înaltŭ. Susŭ disulŭ protopopiatŭ vede în acésta o vĕtĕmare a întregului clerŭ și cere sĕ se facă o moțiune la ministerulŭ de interne pentru ca pe viitorŭ clerulŭ sĕ fiă scutitŭ de asemenĭ vĕtĕmărĭ. Propunerea fu primită.

Mai amintimŭ în fine, că în adunare se ridică plângere contra învĕțătorului Mudrony din Szavas dicêndu-se, că elŭ ar scrie în foi nepatriotice de ale Slovacilorŭ și că ar fi primitŭ ajutorŭ din fundațiunea „Zsedenyi". In privința acésta 'i-se scrie acum lui „Egyetértés" și încă tocmai din partea superiorității bisericescĭ din Szarvas, că acolo nu se află nicĭ unŭ învĕțătorŭ cu numele Mudrony și că învĕțătorii ce se află în Szarvasŭ suntŭ toțĭ buni patriotĭ maghiarĭ, nicĭ unulŭ din ei nu scrie în foi nepatriotice slovace și că în anulŭ tre-

---

teoretice. *Conferințele didactice* în carĭ sĕ fiă vorba de metode, de armonisarea materialului didacticŭ, aplicarea mijlócelorŭ educative etc., carĭ la noi din nenorocire până acum suntŭ terra incognita (de regulă se convócă conferințe numai când e vorba de a se aplica óre carĭ pedepse prevĕdute de regulamentŭ) încă contribue fórte multŭ la formarea tactului pedagogicŭ.

Deși programele de studii prescriu din fiăcare obiectŭ materialulŭ de predatŭ în fiăcare clasă, depinde della tactulŭ și talentulŭ pedagogicŭ alŭ profesorului aplicarea programului la casulŭ individualŭ alŭ clasei sale. Și după ce șĭ-a făcutŭ împărțirea, profesorulŭ cu talentŭ pedagogicŭ va sci a deștepta în elevulŭ sĕu interesulŭ pentru studiu, fără de care nu se póte face nimicŭ, ér deșteptarea interesului depinde dela legătura ce o stabilesce între cunoscințele vechĭ și nouĕ, dela cunóscerea materialului aperceptorŭ alŭ elevului.

Tóte aceste însĕ nu se învĕță din carte, pentru că cartea dă numai legile generalĭ.

De cea mai mare importanță este tactulŭ pedagogicŭ în stabilirea raportului dintre elevŭ și profesorŭ.

Elevulŭ ascultă pe profesorulŭ sĕu în virtutea autorităței acestuia. Autoritatea șĭ-o câștigă prin posițiunea sa oficială, dér mai alesŭ prin superioritatea în cunoscințe.

Distanța dintre elevŭ și profesorŭ sĕ nu se prefacă în prăpastiă, peste care elevulŭ sĕ nu pótă trece, căcĭ atuncĭ autoritatea nu va fi basată pe iubire; însĕ nicĭ profesorulŭ sĕ nu se scobóre prea josŭ față de elevŭ, căcĭ atuncĭ devine comunŭ și-șĭ pierde autoritatea. Ambe estremele suntŭ daunătóre. A afla calea mijlocia nu putemŭ, decâtŭ cu ajutorulŭ tactului pedagogicŭ.

Cu deosebire de mare necesitate pentru ajungerea scopului educațiunei este tactulŭ pedagogicŭ *în aplicarea mijlócelorŭ estra-ordinare ale educațiunei*, precum suntŭ: laude, recompense, înfruntărĭ, pedepse, ironiă etc.

Pe câtŭ suntŭ de eficace aceste mijlóce când suntŭ bine aplicate, pe atâtŭ suntŭ de daunătóre pentru formarea caracterului, décă vorŭ fi aplicate greșitŭ. Singurŭ numai tactulŭ pedagogicŭ ne va îndruma *când, cum și în ce mĕsură* sĕ le aplicămŭ. Nu voiu întra în acéstă analisă; voiu încheia cu cuvintele lui Curtmann: „o dojană pe nedreptŭ nu se póte șterge nicĭ cu o sută de laude meritate"; pe de altă parte laudele nemeritate demoraliséză de-opotrivă pe celŭ lăudatŭ ca și pe colegii sĕi; acela devine vanitosŭ și se încrede pré multŭ în sine, ér aceștia se ațîță la ură și pasiune și se descurajază. In tóte casurile aceste autoritatea profesorului decade în ochii elevilorŭ sĕi, ér consecințele suntŭ nefaste scopului educațiunei.

(Revista „*George Lazarŭ*".) S. M. Halița.

Dragostile lui Napoleonŭ în insula Elba.

In opulŭ sĕu „*Napoleone all isola d'Elba*", M. G. Livi, directorulŭ archivului din Brescia, împărtășesce lucrurĭ interesante privitóre la petrecerea marelui împĕratŭ francesŭ în insula Elba. Ținêndŭ contŭ de originalitatea sa, Livi cu ajutorulŭ documentelorŭ și scrisorilorŭ, din carĭ și-a compusŭ opulŭ amintitŭ, vĕrsă multă lumină asupra modului de viéță și altorŭ episode întêmplate cu împĕratulŭ exilatŭ, carĭ multă vreme n'au apucatŭ sĕ ajungă în publicŭ. Așa despre dragoștile lui Napoleonŭ în insula Elba, Livi scrie următórele:

La insula Elba, Napoleonŭ a fostŭ însoțitŭ de mamă-sa Letiția și de sora lui, Paulina. După Iosepline, femeia lui primă, ele au eserciatŭ cea mai mare înfluință asupra nenorocitului împĕratŭ. In Porto-Ferrara, mama împĕratului își închiriă o casă și cerceta în fiăcare di de-a rêndulŭ pe prinsonierulŭ împĕratŭ, care ședea dimpreună cu sora lui într'o odae.

Pe Paulina, contimporanii ei o descriu ca pe-o amăgitóre, căcĭ, dicŭ ei, ea tuturora lĭ-a răpitŭ liniștea și singurŭ Semanville a rĕmasŭ ne-ademenitŭ de ea. Semanville pe acéstă femeă seducĕtóre și frumósă o numesce cea mai blăstămată femeă din lume.

Napoleonŭ însĕ nu se îndestulia cu societatea lorŭ numai, deși le iubia fórte multŭ. Ca tată bunŭ și soțŭ credinciosŭ elŭ doria într'una sĕ vină la Elba soția și copilulŭ sĕu. Când a plecatŭ din Fontainebleau elŭ scrise soției sale Maria Luiza: „Mergŭ la Elba, de unde iți voiu scrie. Voiu face totŭ ce-mĭ va sta în putere, ca sĕ vĕ potŭ aduce și pe voi acolo." In minutulŭ celŭ din urmă alŭ plecărei asemenea 'i scrise; „Plecŭ și de séră voiu fi în Brian. Scrisórea acésta iți aduce scirea, că mĕ aflu bine și sperŭ că sănĕtatea ta e destulŭ de îmbucurătóre, ca sĕ mĕ potĭ urma. De ierĭ nu sciu nimicŭ de tine; nădăjduescŭ însĕ, că castelarulŭ mĕ va ajunge astădĭ pe drumŭ și-mĭ va spune cum te aflĭ. Dumnedeu cu tine, iubita mea Luiză. Totdéuna poțĭ conta la iubirea și credința soțului tĕu. Sĕrutŭ pe miculŭ rege."

Câtă gingășiă și ce sentimente cuprindŭ rêndurile aceste! Abia a sositŭ Napoleonŭ în insula Elba și numai de-

cutŭ nicĭ unulŭ n'a cerutŭ ajutorŭ din fundațiunea „Zsedény."

N'au „patrioții" destule alte nĕcasurĭ de care sĕ se ocupe?

Unŭ nou diarŭ austriacŭ.

In dilele acestea amŭ primitŭ unŭ prospectŭ alŭ unui nou diarŭ ce va apăré în Viena dela 1 Noemvre 1888 sub titlulŭ *„Schwarz-gelb"* (negru-galbenŭ) „organŭ pentru ideile vechĭ austriace și ideile de unitate". Estragemŭ din acest prospectŭ următórele pasage de căpetenĭă:

Titlulŭ foii nóstre este programulŭ sĕu. Noi ridicămŭ *steagulŭ negru-galbenŭ, care este stégulŭ monarchiei întregĭ.* Sub stégulu negru-galbinŭ s'a construitŭ solida clădire a imperiului habsburgicŭ de către marii monarchĭ ai acestei vestite dinastii. Sub steagulŭ negru-galbenŭ póte deveni Viena ceea ce a fostŭ: capulŭ înfloritŭ alŭ unui imperiu unitŭ și indivisibilŭ, potŭ câștiga *tóte regatele și țerile autonomia lorŭ istorică și tóte poporele cea mai deplină egală îndreptățire națională. Sub stégulŭ negru-galbenŭ este locŭ destulŭ pentru tóte drepturile naționale și istorice.* In cadrulŭ ideii de statŭ austriacŭ nu este necesarŭ sĕ fiă scurtatŭ nicĭ unei țĕrĭ, nicĭ unui poporŭ dreptulŭ sĕu.

Din anulŭ de nenorocire 1866 se predică părăsirea ideii vechĭ de statŭ austriacŭ, se rĕspândesce doctrina falsă, că trebue sĕ aruncămŭ dela noi vechiul steagŭ și în politica internă și esternă sĕ ne închinămŭ la deii noi, se cultivă minciuna, că Königgrätz-ulŭ a fostŭ o norocire și că este misiunea nóstră sĕ consolidămŭ Italia și Germania și sĕ sacrificămŭ pe aliații noștri naturalĭ de acolo. Așa se demoraliséză consciința de statŭ și se omóră patriotismulŭ austriacŭ în generațiunile tinere.

Au mințitŭ óre seculii trecutului nostru gloriosŭ, când sórele nu apunea în imperiulŭ nostru, când Savoya și Bradenburg-ulŭ au fostŭ vasalii Casei de Habsburg?

Este óre unŭ simptomŭ favorabilŭ, că *Viena*, metropola întregului imperiu, este adusă la stagnațiune, că regatulŭ *Boemiei*, regatulŭ *Croației*, și marele principatŭ alŭ *Transilvaniei*, care suntŭ menite a fi cele mai puternice bastióne ale esistinței statului austriacŭ, suntŭ nemulțumite cu posiția lorŭ în imperiu, când cele mai leale națiunĭ, cele mai gata spre jertfire, suntŭ împinse în tabĕra opositiuei?

Numai unŭ steagŭ există, care conduce din labirintulŭ confusiilorŭ politice, care póte pune stavilă sfîrticării, degenerării și decadenței: acesta este steagulŭ negru-galbenŭ...

...In diarulŭ nostru *„Schwarz-gelb"*, voimŭ sĕ creămŭ unŭ punctŭ de întrunire publicisticŭ alŭ tuturorŭ patrioților austriacĭ dela Adria până în Carpațĭ. Nu Deii noi, nu programe nouĕ. Nu suntemŭ Cartagena învinsă, pe care Roma a silit'o sĕ-șĭ părăséscă vatra învinsă și sĕ clădéscă o cetate nouă. Nu voimŭ sĕ abandonămŭ ce au creatŭ generațiunile premergĕtóre cu cele mai bune ale lorŭ puterĭ. Nu voimŭ sĕ triumfămŭ la umbra succeselorŭ străine. Noua Austriă póte fi numai vechea Austriă! Nu trebuescŭ privilegii naționale, nu trebue egemoniă națională. *Fiecărei țĕrĭ posiția sa istorică, fiăcărui poporŭ dreptulŭ sĕu naționalŭ.* Aceasta și numai aceasta este politică austriacă.

Diarulŭ *„Schwarzgelb"* apare de douĕ orĭ în sĕptĕmână, *Mercurea și Sâmbăta*, și costă numai 2 fl. pe trei lunĭ, 4 fl. pe jumĕtate de anŭ și 8 fl. pe anŭ. Redacția noului diarŭ rógă pe toțĭ amicii de principii sĕ se aboneze la timpŭ și câtŭ de numĕroșĭ. Abonamentele suntŭ a se adresa la administrația diarului *„Schwarzgelb" Wien, Währing, Herrengasse 12.*

Aparițiunea acestui organŭ a fostŭ semnalată mai de multŭ. Ar fi de interesŭ numai a se sci, ce felŭ de persóne politice stau la spatele acestei întreprinderĭ nouĕ diaristice.

Dela manevrele române.

„Democratulŭ" din Ploescĭ comunică următórele:

Numĕrulŭ ómenilorŭ ce au concuratŭ la manevre (în Prahova) a fostŭ de 14—16 mii. Incepêndu-se manevrele între punctele Bréza și Cornu în diua de 17, lupta a mersŭ asupra punctului Câmpina, de aci a doua di 18 și la 19 lupta s'a angajatŭ asupra punctului Băicoiu, de unde în diua de 20 tóte trupele au venitŭ pentru repaosŭ aicĭ la Ploescĭ.

Astădĭ, eșindŭ la câmpŭ tóte regimentele: de infantariă de liniă douĕ, de dorobanțĭ șépte, unŭ batalionŭ de vênătorĭ, geniulŭ, douĕ regimente de roșiorĭ, douĕ de călărașĭ, douĕ de artileriă și ambulanțele au fostŭ aședate pe câmpia dintre șoséua națională și drumulŭ de ferŭ până la cantorulŭ Tufele lui Zaplanŭ.

Mulțimea lumei pe josŭ și cu trăsurĭ eșită din Ploescĭ acoperise și mai multŭ câmpia.

La óra 1 p. m. sosindŭ trenulŭ dela Sinaia cu Regele, Regina și ceialalțĭ óspeți, s'a începutŭ revista trupelorŭ, apoi defilarea și în urmă s'a ținutŭ o cuvêntare din partea M. Sale Regelui către corpulŭ ofițerescŭ adunatŭ în cercŭ. Majestatea Sa a lăudatŭ ținuta și disciplina armatei. Defilarea s'a urmatŭ în ordinea următóre:

Douĕ companii de geniu, batalionulŭ 3 de vênătorĭ, reg. 3 de liniă, reg. 21, 23, 5 și 20 de dorobanțĭ, reg. 2 de liniă, reg. 22, 30, 6 și 7 de dorobanțĭ, geniu telegraficŭ, reg. 2 și 6 de artileriă, 1 și 2 reg. de roșiorĭ, 3, 4 și 10 de călărașĭ și ambulanța.

MM. LL. Regele și Regina înconjurațĭ de Principele de Vied, fratele M. S. Reginei, de statulŭ majorŭ alŭ armatei, de mai mulțĭ ofițerĭ superiorĭ și de trimișii militarĭ strĕinĭ, punêndu-se în capulŭ armatei șĭ-au făcutŭ întrarea în orașŭ, care avea aspectulŭ unei adevĕrate serbărĭ, multe case fiindŭ frumosŭ decorate și stradele pavoazate. La 5 óre MM. LL. au pornitŭ din gară, Regele la Bucurescĭ și Regina la Sinaia. Mii de cetățenĭ au fostŭ la defilare, și stradele pe unde a trecutŭ armata precum și MM. LL. cu suita erau ințesate de cetățenĭ.

Pentru Ploescĭ acéstă defilare a fostŭ o scumpă serbare, făcêndŭ trupelorŭ o primire entusiastă

Literatură.

„Românului" i se trimitŭ următórele rêndurĭ din Lipsca:

Dilele acestea a apărutŭ aicĭ o lucrare de mare valóre sciințifică și de multŭ folosŭ pentru noi Românii. Este de domenŭ filologicŭ și este dedicată ilustrului nostru Profesorŭ Hașdĕu. Ea pórtă titlulŭ: **„Die Sprache der Olympo-Walachen, nebst einer Einleitung über Land und Leute"** de *Dr. Gustav Weigand.* Autorulŭ șĭ-a luatŭ asupră-șĭ cercetarea limbei, obiceiurilorŭ, datinelorŭ, etc. fraților noștri din Macedonia. In opera de față însĕ se ocupă numai de Românii din Olymp, între carĭ a petrecutŭ trei lunĭ în véra anului 1887. Spune, că spre a puté cunósce toțĭ Românii din peninsula Balcanică, trebuescŭ nouĕ călĕtorii la fața locului. Introducerea acéstei lucrărĭ este de mare interesŭ nu numai pentru filologĭ, ci și pentru cei ce nu suntŭ filologĭ. Aicĭ vorbesce autorulŭ despre Macedonĭ-Românĭ în generalŭ. După regiunile în care se află îlŭ împarte în cincĭ grupe: 1) Grupa de Nordŭ, în Macedonia, 2) Grupa Strymonului, 3) Grupa Pindului, 4) Grupa Olimpului și a 5) Grupa Albaneso-Epirotică. Apoi urméză o dare de sémă a călĕtoriei lui la Vlaho-Livadhon și fórte importante comunicărĭ despre tradițiunile, legendele și istoria locurilorŭ visitate; despre numĕrulŭ, rĕspândirea și caracterulŭ Românilorŭ din Olimpŭ.

Cu o cunoșcință profundă și claritate admirabilă trateză în partea I, învĕțămentulŭ sunetului și alŭ flexiunei (Laut und Flexionslehre). Acéstă parte merită tótă atențiunea filologilorŭ. Totŭ în acéstă parte se cuprinde și demonstrațiunea asimilării organului (Organassimilation), care este multŭ mai superióră decâtŭ cea dată de Miklosich. In capitolulŭ Flexionlehre" se facŭ dese comparațiunĭ cu limba nóstră. Partea a II-a este formată de o colecțiune de 18 cântece din Vlacho-Livadhon și 5 bucățĭ prosă cu textŭ paralelŭ tradusŭ în limbele daco-română și germană. Suplimentulŭ conține 17 cântece din Samarina, Vlacho-Klisur și Monastir. Ortografia este fonetică, singură folositóre în cercetărĭ filologice. Acéstă valorósă lucrare ridică multŭ numele d-lui Dr. Weigand, ér zelulŭ și activitatea cu care elŭ lucréză, pentru vestirea neamului românescŭ, îlŭ face părtașŭ recunoscinței nóstre. — I. V.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Viena, 9 Octomvre. Contrarŭ scirilorŭ din Berlinŭ, putemŭ asigura, că împĕratulŭ germanŭ la întórcere nu va trece prin Viena, programulŭ călĕtoriei fiindŭ mai dinainte stabilitŭ. Impĕratulŭ doresce sĕ soséscă la 21 Octomvre în Potsdam, apoi în Hamburg.

Rectificare. Prelegerea umoristică „Cele patru temperamente", publicată în foiletonulŭ din numeri precedențĭ ai foiei nóstre, este prelucrată după *E. Bögh*, a căruia iscălitură din eróre s'a lăsat afară.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 6 Octomvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	99.80
Renta de hârtiă 5%	90.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	97.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.50
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.25
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	123.—
Renta de hârtiă austriacă	81.20
Renta de argintŭ austriacă	82.15
Renta de aurŭ austriacă	110.25
Losurĭ din 1860	140.50
Acțiunile băncei austro-ungare	877.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	300.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	307.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.76
Napoleon-d'orĭ	9.65
Mărcĭ 100 împ. germane	59.62½
Londra 10 Livres sterlinge	122.10

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

câtŭ a începutŭ corespondența cu femeia sa. Maria Luiza însĕ nu-șĭ fremânta capulŭ cu împĕratulŭ și respunsurile ce 'i datoria. Ea în curêndŭ îșĭ afla mângăere și refugiu în brațele lui Neipperg, despre ce Napoleonŭ nu scia nimicŭ. Departe de-ai plesni prin minte așa ceva, elŭ pregătia unŭ elegantŭ salonŭ pentru nevastă-sa în insula Elba.

Și ce se vedĭ; pe când exilatulŭ împĕratŭ făcea pregătirile de lipsă, spre Elba îșĭ luà drumulŭ o altă femeă. Se lățì ca fulgerulŭ scirea, că ar fi împĕrătésa. Și era cu atâtŭ mai verosimilă scirea acésta, cu câtŭ femeia streină avea lângă ea unŭ fiu, care sĕmĕna fórte tare cu lăa lui Napoleonŭ.

Streina femeă însĕ era frumósa contesă polonă Walewska. Ea în Fontaineblau a scăpatŭ din gura morții pe Napoleonŭ și acum a străbătutŭ până în Elba ca s'aducă mângăere proscrisului împĕratŭ. Alăturĭ de ea pășia fiulŭ sĕu, mai târdiu ministrulŭ lui Napoleonŭ alŭ III-lea.

Se vorbia, că frumósa contesă a dăruitŭ lui Napoleonŭ unŭ inelŭ în care erau gravate cuvintele: „Atuncĭ, când tu nu mĕ vei mai iubi, nu uita de aceea, ce te va iubi în vecĭ!"

Când audì contesa, că Maria Luiza n'o sĕ-lŭ însoțéscă pe Napoleonŭ la Elba, se hotărî s'o facă ea acésta, deși era de convingerea, că nu va fi bine primită. De altă parte Napoleonŭ temêndu-se de susceptibilitățile necredinciósei sale soții, primì, ce e dreptŭ, pe Valewska, dér după douĕ dile i-a datŭ dimisia.

Pe la sfîrșitulŭ lui Augustŭ, Napoleonŭ, probabilŭ ca sĕ se simtă mai bine și mai liberŭ, îșĭ strămută locuința din Porto-Ferrai pe colina Capania, aprópe de Marciano. Aicĭ îșĭ găti elŭ o colibă destulŭ de acomodată.

Era într'o di frumósă de Septemvre. Pe la órele 4 după amédŭ, Napoleonŭ, culcatŭ pe pajiștea móle, sta cu capulŭ rădimatŭ de umĕrulŭ adjutantului sĕu și privia suprafața undulătóre a mărei. Intr'unŭ turnŭ din apropiere băteau óre 7 de séră, când nenorocitulŭ împĕratŭ, după unŭ lungŭ spionagiu sare, dreptŭ în picióre și ordónă adjutantului sĕu sĕ grăbéscă la Porto-Ferrai. sĕ-i aducă o trăsură cu patru cai, și trei roibĭ de călĕritŭ și sĕ aștepte celelalte poruncĭ la castelarulŭ Bertrand. Pe la 11 óre din nópte, adjutantulŭ era la loculŭ destinatŭ.

Luna strălucea într'o lumină deplină, așa încâtŭ se puteau destinge tóte obiectele. Nu peste multŭ ajungŭ la țermŭ douĕ femei, unŭ copilŭ și unŭ bărbatŭ. Cestŭ din urmă purta uniforma simplă de generalŭ. Pe óspețĭ 'i primì Bertrand îndreptându-i spre Marciano. Una dintre femei ședea cu băiatulŭ în birjă, ér ceialalțĭ îșĭ tăceau drumulŭ călărĭ.

Aprópe de cătunulŭ Prochio, Napolenŭ se dete josŭ de pe roibulŭ sĕu și ocupà unŭ locŭ în trăsură. In scurtă vreme împĕratulŭ exilatŭ părăsesce birja și érășĭ, încălecândŭ, dă pintenĭ roibului până la coliba din apropiare, de unde ajungêndŭ mai de grabă, întimpină óspeții. Când sosì dorita femeă, Napoleonŭ arăta cu mâna spre colibă dicêndŭ: „Femeă, étă palatulŭ meu". Era iubita lui contesă Walewska, care pășindŭ în colibă cu băiatulŭ sĕu, n'a eșitŭ până în minutulŭ plecărei. Singurŭ băiatulŭ eșì de câteva orĭ de se juca în jurulŭ colibei.

In 3 Septemvre séra către 9 óre óspeții îmbarcară pe o nae. Napoleonŭ 'i petrecù până la țermŭ, de unde întorcêndu-se repede, călărì până la colibă. La reîntorcerea sa adjutantulŭ aflà pe împĕratulŭ rădimatŭ cu capulŭ de unŭ trunchiu și cufundatŭ în gândurĭ.

Napoleonŭ și contesa Walewska nu s'au mai vĕdutŭ de atuncĭ nicĭ-odată. Vestea acestei secrete întêlnirĭ abia către finea lunei Septemvre s'a lățitŭ în Frienze. Publiculŭ credea, că Maria Luisa șĭ-a cercetatŭ bărbatulŭ. Singurŭ mandatarulŭ englesŭ Sir Neill Campbell nu s'a înșelatŭ în credința, că femeia din vorbă n'a fostŭ soția lui Napoleon.

Se mai vorbia, că și principesa Rohau, una dintre damele de curte, încă ar fi umblat în Elba. Privitorŭ la acésta se dicea, că principesa ar fi mersŭ în insula exilatului cu douĕ lunĭ înainte, și că sosirea ei acolo ar fi produsŭ mare sensațiă, credêndu-se pretutindenea, că ea este vre-unŭ membru din familia Bourbou. Ea dicea, că a venitŭ la Malta și că stă bine cu guvernatorulŭ englesŭ de acolo, la care a petrecutŭ douĕ lunĭ. In scurtă vreme a mersŭ la Porto-Ferrai, după cum dicea dênsa, sĕ-lŭ iee pe Napoleon ca nașŭ la botezulŭ fiului ei.

M. G. Livi scriindŭ despre acésta nu află alte date privitóre la principesa Rohau. Amintesce numai, că ea ar fi umblatŭ în Livorno pentru ca sĕ urmăréscă cu atențiune mișcarea agențilorŭ bourboniștĭ.

Se pare însĕ lucru streinŭ de totŭ, cum de Napoleonŭ nicĭ-odată n'a credutŭ, că soția sa 'i este necredinciósă; din contră, elŭ adeseorĭ în epistolele sale o numea „virtute întrupată". Despre relațiile ei cu Neipperg n'a luatŭ de locŭ scire. Maria Luisa nu-șĭ frământa mintea cu nenorocitulŭ împĕratŭ. Altfelŭ simția Iosefine, cea dintâiu soțiă a împĕratului, care audindŭ de exiliulŭ sĕu în insula Elba, a esclamatŭ: „Napoleon e nenorocitŭ, și eu nu potŭ fi cu elŭ."

(E.-s.) **T. H. Popŭ.**

Edictŭ de licitațiune.

Pe basa conclusului ddto 29 Septemvrie 1888 alŭ comitetului permanentŭ concursualŭ, *în 22 Octomvrie 1888 și dilele următóre* — până ce se va sferși licitațiunea -- în fiesce-care di dela 8—11 óre ante amédă și dela 2—4½ óre după amédă, se va vinde prin intervențiunea d-lui notarŭ publicŭ reg. Iosef Maager în calea licitațiunei publice, în Brașovŭ, piața mare, în localitatea de prăvăliă a firmei falite Kovásznai & Keresztesy de sub Nr. 89, magazinulŭ de mărfurĭ aparținĕtorŭ massei concursuale a numitei firme și conținĕtorŭ : stofe de vestminte femeiescĭ și bărbătescĭ, postavurĭ, covóre, articlii pentru căptușitŭ, panclicĭ, spițurĭ, precum și diferite mărfurĭ de manufactură și modă.

Acestŭ magazinŭ de mărfurĭ a costatŭ conform inventariului concursualŭ suma de 46,507 florenĭ 23 cr. și s'au prețuitŭ cu 24,791 florenĭ 03 cr.

Licitațiunea se va efeptui în acelŭ modŭ, că mărfurile se vorŭ împărți după numerii curențĭ a inventariului în grupe până la prețulŭ estimărei inventariului de 200 fl. și se vorŭ esclama în atarĭ grupe și în acestŭ prețŭ, ér celuia, care va ofera mai multŭ pentru ele, 'i se vorŭ estrada pe lângă imediata plătire a prețului de cumpĕrare.

Indată după licitarea magasinului de mărfurĭ, se va licita mobiliariulŭ prăvăliei în prețulŭ estimărei de 551 fl. 55 cr., ér după acésta mobiliarulŭ din locuința falițilorŭ, acestŭ din urmă în prețulŭ totalŭ alŭ inventariului de 755 fl. 40 cr. în locuința falițilorŭ și după singuraticele posturĭ ale inventariului, vêndêndu-se plus-oferentelui.

Aducêndu-se acestea la cunoscința publică, se învită p. t. doritorii de a cumpăra a participa în numĕrŭ câtŭ mai mare la acéstă licitațiune.

Inventariulŭ massei concursuale se póte privi în decursulŭ órelorŭ oficióse, atâtŭ la comisariulŭ concursualŭ D-lŭ jude la tribunalulŭ regescŭ din Brașovŭ, Alesandru Onaciu, (localitatea tribunalului), câtŭ și în cancelaria subscrisului curatore alŭ massei concursuale.

Brașovŭ, în 2 Octomvrie 1888.

Simeonŭ Damianŭ,
curatore alŭ massei concursuale Kovásznai & Keresztesy.

169

„ALBINA" institutŭ de creditŭ și de economii în Sibiiu.

A opta tragere la sorțĭ publică

a scrisurilorŭ fonciare de 6% ale **Institutului de creditŭ și de economii „Albina"** a urmatŭ **în 1 Octomvrie 1888** în presența Domnului notarŭ reg. publicŭ Dn. **Gábor Zagoni** și a doi membrii ai comitetului de supraveghiare alŭ institutului. S'au trasŭ, în valórea totală **de fl. 55.600** următorii numerĭ:

à fl. 100: Nr. 18, 30, 50, 64, 91, 112, 117, 170, 200, 227, 273, 304. 318, 339, 357, 360, 378, 381, 413, 458, 469, 481, 504, 522, 528. 539, 579, 597, 616, 624, 641, 723, 726, 740, 742, 831, 832, 838, 848, 851, 854, 862, 869, 880, 883, 885, 896, 930, 932, 987, 1000, 1017, 1019, 1020, 1033, 1036, 1050, 1071, 1147, 1162, 1167.

à fl. 500: Nr. 7, 12, 18, 46, 62, 79, 88, 98, 114, 121, 133, 191, 194, 237, 250, 252, 265, 290, 335, 358, 359, 368, 378, 398, 435, 452, 456, 479, 495, 515, 529.

à fl. 1000: Nr. 1, 52, 92, 93, 105, 131, 153, 155, 181, 225, 248, 253, 263, 308, 325, 345, 349, 376, 391, 396, 409, 416, 451, 477, 507, 511, 548, 595, 608, 624, 648, 666, 693, 719.

Cu începere dela **1 Aprilie 1889** aceste scrisurĭ fonciare se rĕscumpĕră la **cassa institutului în Sibiiu**, la **Filiala sa în Brașovŭ** și la **„Banca comercială ungară pestană"** în întrega valóre nominală împreună cu interesele curente; aceleașĭ sĕ rĕscumpĕră și mai 'nainte orĭ-când prin escomptare, séu se potŭ schimba cu alte scrisurĭ fonciare după cursulŭ dilei.

Cu **1 Aprilie 1889** încétă interesele lorŭ mai departe și cuponii de interese scădĕtorĭ mai târdiu, décă la presentarea scrisurilorŭ fonciare lipsescŭ, se subtragŭ din suma acestuia.

Din scrisurile fonciare eșite la sorțĭ la tragerile de mai 'nainte nu s'au presentatŭ încă pentru rĕscumpĕrare următórele:

à fl. 100: Nr. 128, 283, 286, 317, 379, 427, 544, 548, 657, 661, 666, 672, 711, 714, 771, 781, 803, 814, 1054.

à fl. 1000: Nr. 111, 307.

Sibiiu, în 1 Octomvrie 1888. **Direcțiunea.**

Nr. 30—1888.
scol.

CONCURSŬ

Pentru ocuparea postului de alŭ 2-lea învĕțătorŭ la scóla confesională gr. cat. din Ilva-mică, prin acésta se escrie concursŭ până *în 20 Octomvrie st. n. a. c.* pre lângă salariu anualŭ de 180 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au de a-și înainta suplicele lorŭ instruite cu documentele prescrise de legea scolastică până la terminulŭ prefiptŭ, la presidiulŭ senatului scolasticŭ gr. cat. localŭ.

Dela senatulŭ scolasticŭ confes. gr. cat.

Ilva-mică, în 30 Septemvre 1888.

Președintele: Nicolau Georgița, parochŭ.

Notariulŭ: Damianŭ Nechiti, învĕțătorŭ.

165,3—2

Nru. 10,153—1888. 28 M. 3—

PUBLICAȚIUNE.

Comuna orășenéscă Brașovŭ, în Transilvania, intenționéză ca pe temeiulŭ planurilorŭ economice forestierale definitivŭ statorite și așternute spre aprobare Inaltului ministeriu r. ung. de agricultură, industriă și comerciu, sĕ vêndă pe cale de oferte și per bușteanŭ venitulŭ materialului anualŭ alŭ lemnelorŭ de fagŭ, de molivŭ și de stejariu aflătorŭ pe teritoriulŭ orășenescŭ cu unŭ etatŭ anualŭ de 8735 metri lemne curatŭ pentru lucratŭ și 20,865 metri lemne pentru arsŭ, blane etc., mai departe venitulŭ materialului anualŭ alŭ lemnelorŭ de fagŭ, de molivŭ și bradŭ cu unŭ etatŭ anualŭ de 1690 metri de lemne curatŭ pentru lucratŭ și 4550 metri de lemne pentru blane etc., de pe teritoriulŭ ei din Branŭ.

Materialulŭ amintitŭ de lemne de pe teritoriulŭ orășenescŭ și anume din revierulŭ orășenescŭ se vinde pe durata anului 1886 până la anulŭ 1895 eventualminte 1905; acela însĕ din revierulŭ Timișŭ și din revierulŭ Branŭ din anulŭ 1887 până la anulŭ 1896 eventualminte 1906.

Condițiunile contractuale și de oferte se aflá în decursulŭ órelorŭ oficióse la oficiolatulŭ orășenescŭ forestieralŭ în Brașovŭ spre studiare din partea fiecărui.

Oferenții au ca sĕ-șĭ aștérnă celŭ multŭ până *în 15 Noemvrie a. c. înainte de prândŭ la 11 óre* primarului orașului Brașovŭ ofertulŭ provĕdutŭ cu unŭ timbru de 50 cr., în care are de a aminti atâtŭ în cifre câtŭ și în litere suma ce o oferéză pentru fiă-care metru din una din amintitele sorte de lemne atâtŭ din revierele de pe teritoriulŭ orășenescŭ câtŭ și din revierulŭ din Branŭ, dechiarândŭ afară de aceea, că oferentului 'i suntŭ cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supune lorŭ.

Ofertulŭ are sĕ conțină mai departe unŭ vadiu de 10% din suma totală oferată pentru unŭ venitŭ materialŭ anualŭ de lemne; și în fine sĕ se amintéscă în ofertŭ numele și locuința oferentului.

Deschiderea ofertului se va esopera în 15 Noemvrie a. c. după prândŭ la 5 óre de primariulŭ orașului Brașovŭ.

Brașovŭ, în 27 Septemvrie 1888.

Magistratulŭ orășenescŭ.

AVISŬ!

Prin care aducŭ la cunoscința onoratului publicŭ, că 'mĭ-am sortatŭ depositulŭ meu de stofe în **magazinulŭ de haine bărbătescĭ Strada Vămii Nr. 11 completŭ și de nou** și mĕ recomandŭ pentru confecționarea tuturorŭ specielorŭ de haine bărbătescĭ cu prețurile cele mai eftine. La casŭ de trebuință confecționezŭ pantalonĭ în timpŭ de 8 óre, pantalonĭ și giletcă în 12 óre; unŭ rêndŭ întregŭ de haine în 24 de óre.

Pentru comande numeróse se rógă

Cu distinsă stimă

A. Schwarze.
Strada Vămii Nr. 11.

168,3—2

PUBLICAȚIUNE.

Subscrisulŭ curatorŭ aduce la cunoscință publică, că în diua de 17 Octomvre 1888 și dilele următóre se vorŭ vinde din mână liberă imediatŭ și cu banĭ gata pe lângă prețulŭ de estimare séu peste prețŭ celui ce va oferi mai multŭ **mărfurile și mobiliarele** de prăvăliă ale lui **Iosifŭ Toth**, aparținĕtóre massei concursuale. Vêndarea se va face pe lângă intervenirea notarului publicŭ reg. și în grămedĭ de câte 200 florinĭ.

Brașovŭ, 4 Octomvre 1888.

Din însărcinarea comitetului creditorilorŭ.

Ludovicŭ Harmath
advocatŭ și curatorŭ.

167,3—2

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute dimineța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute dimineța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

Rugămŭ pe domnii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.